

ЦЛС: "ПОВЕЧЕ ХОРА У НАС СТАВАТ ЖЕРТВА НА РАК, ОТКОЛКОТО НА ТЕЖКА ПРЕСТЪПНОСТ"

Публикуван на: 28-04-2006

Източник: [Портал ЕВРОПА](#)

По основни показатели за ефективност българската съдебна система е съпоставима с тези на страните членки от ЕС

Това се твърди в доклад на Центъра за либерални стратегии за съдебната власт, изготвен по проект, финансиран от Британското посолство.

България не изостава от страните-членки на ЕС по продължителност на съдебните и досъдебните процедури, сочат още изводите на ЦЛС.

Новите промени в Конституцията въвеждат форми на отчетност за висшите магистрати, а финансирането на съдебната система е адекватно спрямо бюджета, даже нараства, заключават експертите на ЦЛС.

Те са категорични, че липсата на достатъчно присъди за организирана престъпност, поръчкови убийства, корупция – включително политическа и пране на пари, не недостатък на цялата съдебна система. Според ЦЛС, това са "съществени проблеми в отделни специфични области".

"Съдебната власт: независима и отговорна: Индикатори за ефективност на съдебната система" е пълното заглавие на 37-страничния документ, чийто основен автор е Даниел Смилов от ЦЛС.

Коментари за доклада вижте в рубриката "Анализи" на Портал ЕВРОПА.

А ето и самия доклад:

ЦЛС: "ПОВЕЧЕ ХОРА У НАС СТАВАТ ЖЕРТВА НА РАК, ОТКОЛКОТО НА ТЕЖКА ПРЕСТЪПНОСТ"

[REPORT_CLS_JUDICIARY.doc](#) (995 Kb)

Основни заключения и оценки:

По основни показатели за ефективност българската съдебна система е съпоставима с тези на страните членки от ЕС.

По продължителност на съдебните и досъдебните процедури, като показател за ефективността на съдебната система, България не изостава от страните членки на ЕС. Нашето изследване показва, че цялостната продължителност на граждански дела е 350 дни средно; за наказателни дела от общ характер - 835 дни, което включва и продължителността на досъдебната фаза. Съществува обаче значително

„между-институционално“ време, което делата прекарват между два съда или между съда и прокуратурата. Тук съществува сериозен потенциал за оптимизация.

Досъдебната фаза има акумулирана продължителност от 541 дена, която включва цялостния престой в следствие и прокуратура в резултат на връщане за доразследване. Досъдебната фаза отнема по-голямата част от времетраенето на едно наказателно дело от общ характер (835 дни). Тук не бива да се бърза със заключения за неефективност на досъдебната фаза, тъй като са възможни и други обяснения. Например, тази продължителност на досъдебната фаза трябва да се чете заедно с информацията за „свръх ефективността“ на прокуратурата, демонстрирана от съотношението между осъдителни и оправдателни присъди: около 80% осъдителни и само около 1% оправдателни. Много е вероятно, в наказателната ни система като цяло да съществува „страх“ от оправдателни присъди. Това увеличава значително относителната тежест на досъдебната фаза, защото или тя е събрала достатъчно доказателства за осъдителна присъда, или пък делото се връща пак при нея за доразследване.

Има съществени проблеми в отделни специфични области. На първо място, почти няма осъдени за участие в организирани престъпни групи. Това означава, че разследващите органи работят „на парче“ и изпитват сериозни трудности в проникването в престъпни мрежи. По сходен начин стои и въпросът с прането на пари, където неефективността на институциите е тревожна. Тъй наречените „поръчкови убийства“ също демонстрират много ниски показатели на разкриваемост и осъдени лица. По отношение на борбата с корупцията, е важно да се въведе по-прецизна статистика, разделяща дребната от едрата корупция. Сегашният индикатор включва голям брой сравнително дребни престъпления, изискващи в голямата си част леки присъди, което не отразява тежестта на обществен интерес към формите на „политическа“ корупция.

Финансирането на съдебната система като цяло е адекватно при сегашните нива на бюджета и бележи значителен ръст в последните години. За последните три години има значително увеличение на цената на едно свършено дело в България – от 318 на 472 лева. Това се обяснява с увеличението на финансирането и запазването на общия обем на работа и натовареността на магистратите на сравнително сходни нива. Повечето държавни средства за съдебната система и оскъпяването на цената на крайния продукт, дават основание на гражданите да очакват по-добро качество на този продукт. Новите промени в Конституцията въведоха форми на отчетност за висшите магистрати.

ЦЛС: "ПОВЕЧЕ ХОРА У НАС СТАВАТ ЖЕРТВА НА РАК, ОТКОЛКОТО НА ТЕЖКА ПРЕСТЪПНОСТ"

Проблемът с избраното институционално решение, обаче, е, че всеки един от тримата главни – председателите на върховните съдилища и главния прокурор – отчитат само дейността на своята институция. По този начин се затвърждава наложилата се практика за парцелирана отчетност, която затруднява системния анализ. За да се избегне тази трудност не се изисква нова конституционна промяна – възможно е просто, в рамките на един между-институционален диалог – да се изработи механизъм, чрез който съдебната власт – представлявана от ВСС или делегирани от него представители – запознава парламента и обществеността с цялостната картина на дейността на системата, представена и анализирана чрез ограничен брой ключови индикатори.